

da je to slovenska zemlja, moja domovina. Vendar se me je skoraj neka otožnost polastila, ko sem ob robu Pohorja in Slovenskih goric zagledal nemčurske trdnjave, iz katerih nasprotniki skušajo še ostale slovenske kraje potujčiti. »Hvala Bogu«, vzdihnil sem »vsaj Črna gora je še, kakor sem slišal, popolnoma narodna«. Da, ko bi le tako bilo! Ali čemu je nekaj nemških napisov zraven poštenih slovenskih? Za danes samo to nado izrekam, naj nemški napisi na slovenski Črni gori v kratkem izginejo, kakor kafra; sicer bom te po sili nemške Gorce drugače potipal!

Cena.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se oni dan odpeljali v Lichteneg na Gornjem Avstrijskem, kjer ostanejo pri svoji hčeri Valeriji dva dni. Svetla cesarica pa so se peljali v Miramar, in od tam po morju v Afriko. — V državnem zboru je večina poslancev postavila zoper pijančevanje zopet izročila odseku. Zdaj se razpravlja o kazenskem zakonu, in dne 15. t. m. gredo poslanci na odpust.

Tirolsko. Pri deželnozborskih dopolnilnih volitvah v mestni skupini Spodnje inske doline so ono soboto liberalci hudo pogoreli; kajti izvoljen je bil konservativec Hassan.

Štajarsko. V Gradcu so zadnje nedeljo imeli socialni demokratje shod. Govornik Resel je izjavil, da socialisti ne bodo več z besedo zahtevali volilne pravice, ampak z dejanji. Kaj to pomeni? Ali bodo mar začeli s kruto silo? Mislimo, da jih je za to vse premalo v naši deželi!

Koroško. Zadnje nedeljo je imelo shod katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence na Trati pri Glinjah. — »Celovčanka«, uradni časnik, je oni teden napravila pridigo slov. duhovnikom o miru; ali ti se za to toliko zmenijo, kakor za lanski sneg. — V Belanski dolini je vlada nakupila za 50.000 gld. plemenske goveje živine za Bosno.

Kranjsko. Vsled sklepa na shodu zaupnih mož v Ljubljani bode se zanaprej »narodno-napredna« stranka imenovala samo »narodna stranka«. Izvolili so zvršilni odbor, ki se bode z zaupniki iz posameznih okrajev skupno imenoval odbor zaupnih mož. Prihodnost bode pokazala, koliko koristi bode slovensko ljudstvo imelo od tega shoda.

Primorsko. Pri Sv. Antonu Novem v Trstu bi imel ta mesec biti misijon za Slovence, ali škof so ga morali odložiti. Bati se je namreč, da bi pobožnost motila lahonska druhal, katero je mestni zastop razburil, ker se je izrekel zoper oni misijon. Žalostno, ako Lahonov nihče več ne more krotiti! — V Kanalu na Goriskem snujejo »vinarsko in sadjarsko društvo«.

Hrvaško. Srbski mestni zastop v Mitrovici je dal napraviti srbsko-nemške napise. Zakaj tudi nemške? Edino iz sovraštva do bratov Hrvatov. — V saboru je dr. Frank zahteval, naj sabor toliko časa ne voli poslancev v peštanski državni zbor in v delegacijo, dokler se pri vseh skupnih uradih ne upelje hrvaščina kot uradni jezik. Žal, da je Frankova beseda v saboru bob v steno.

Ogersko. Ono sredo so imeli rumunski domoljubi shod v Sibirju. Ugovarjali so zoper krivice, katere jim prizadevajo Madjari, ter so izrekli nado, da se skliče shod vseh nemadžarskih domoljubov na Ogerskem. — V Budapešti je bilo dne 3. t. m. v poslanski

zbornici velika rabuka, ko se je odklonil načrt o podpori novega ogersko-nemškega gledališča. Seja je morala prenehati.

Vunanje države.

Rim. Papež Leon XIII. so pred dvema mesecema poslali pismo severnoameriškim škofom, v katerem jim priporočajo pobiranje darov za sv. očeta. Južnoameriškim škofom pa v kratkem hočejo priporočiti skupno posvetovanje.

Italijansko. Te dni se je izdal načrt, kako bi se pri vojni dalo prihraniti na leto nad 7 milijonov lir. — Dne 3. t. m. se je zopet sešla zbornica poslancev. Kralj jih je nagovoril ter omenil, da se je ljudstvo pomirilo, da je treba nekaterih socialnih sprememb, in zagotovil, da nihče v Evropi ne misli in se ne upa kaliti miru.

Francosko. Neki časnik je dolžil nemškega vojaškega atašeja ali zastopnika pri nemškem zastopu v Parizu, da je kriv vojaških vohunov. Nemški zastopnik je pretil, da Pariz zapusti, ako ne dobi zadoščenja. Vsa zadeva pa se je kmalu poravnala. — Za vojno v Madagaskar se oglašajo prostovoljci iz vseh vetrov sveta. Ta vojska bržčas ne bode srečna za Francoze.

Nemško. Pri prisegi pomorščakov-novincev v Kielu je cesar Viljem naglašal, da je prisega sveta in sveto mesto, na katerem prisegajo. To kažeta oltar in križ. Kristjani so pripravljani dati Bogu čast, zlasti pri brambi domovine. V časti imejte suktnjo, katero nosite. Držite vkupe in bodite pokorni. Vedno mislite na svojo prisego in cesarja. — V Strassburgu je bil zadnje nedeljo katoliški shod, na katerega je prišlo nad 3000 katoličanov.

Rusko. Car Nikolaj je pomilostil vse poljske kmete, obsojene zaradi ustaje v Krozah, kjer niso pustili cerkve zapreti. Torej se utegne uresničiti govorica, da bode novi cesar katoličanom naklonjen. Tudi se v Petrogradu opazuje, da kneza Volkonskija beseda pri carju precej velja. Ta Volkonskij že dolgo deluje za neko spravo med Rusi in Poljaki.

Turško. V Makedoniji hočejo pre Bolgari prirejati tabore, kjer bodo zahtevali lastno samoupravo. Čas se jim za to zdi ugoden, ker je tudi arménsko vprašanje vzbudilo pozornost vsled neredov v Armeniji. Toda Bolgari bodo v sedanjem času malo dosegli, ker jim nobedna evropska vlada ne bode pomagala.

Portugalsko. V poslanski zbornici se je ustanovil te dni katoliški centrum. Poslanci te stranke hočejo biti neodvisni, zoperstavljali se bodo vladi, ako hoče škodovati katoliški veri ali pa koristim ljudstva. Složno pa hočejo ž njo delovati, kjer se gre za prospeh vere in za edinost s papežem. To je vesela vest.

Azija. Japonci bodo brž vojsko s Kitajci nadaljevali. V nevarnosti sta mesti Mukden in Peking. Za mir med Japonci in Kitajci hoče posredovati zastopnik severno-ameriških zedinjenih držav. Japonci sedaj zahtevajo vojne odškodnine okoli 740 mil. gld. in vse do zdaj zasedene okraje. Zoper poslednjo terjatev bode pa bržčas ugovarjal ali Rus ali pa Anglež.

Za poduk in kratek čas.

Kako je Lukovnjakov Tomaž kolero vozil.

Zapisal Žitomir.

(Dalje).

II.

Minolo je nekaj dnij po zadnjem dogodku. Kakor se to večkrat dogodi, zamudi se Tomaž nekega dne zo-

pet precej dolgo v mestu. No, ker se nikdo ni oglasil, da bi se z njim peljal, mu tudi ni trebalo posebno hiteti. Bodem pač nekoliko pozneje prišel domov, kakor navadno, sicer pa še lahko poženem, govoril je sam pri sebi, ko se je vsedel na voz. Počasi se je peljal iz mesta. Ko pa je bil že celo izven mesta, pristopi naenkrat od nekod, nič ni videl odkod, nepoznana mu ženska ter ga vpraša:

»Kam se peljete?« Tomaž je povedal, da pelje pošto k nam. »Ali se lahko peljem z vami?« Tomaž jo pogleda ter reče: »Zakaj pa ne? Vsedite se tja nazaj!« in ji pokaže prostor zadej v majhnem poštnem koleseljnu. Vendar nekako čudna se mu je zdela ta ženska. Da ni bila iz našega kraja, spoznal je takoj na njeni obleki. Rekel bi, da mu je bilo malo žal, da jo je sprejel. Toda kaj si je hotel, moral jo je.

Voz se je pomikal zdaj hitreje, zdaj počasneje. Peljala sta se že precej časa. Tomažu še se vedno nekaj nič ni prav zdelo, da vozi to žensko. Čeprav ni imel slabosti, ki se zove radovednost, vendar se danes ni mogel premagati, da bi se ne obrnil nekoliko nazaj ter povprašal:

»Vi niste iz naših krajev?« »Ne«, odgovori mu na kratko ženska ter se mu nekako porogljivo nasmeje.

»Odkod pa ste?« Zdaj pazljivo napne svoji ušesi, kaj bo povedala. Ženska imenuje neki kraj, katerega pa Tomaž ni dobro razumel zaradi voznega ropota, a razločno je slišal, kar se je pripomnila: »Tam je skoro vse prebivalce pobrala kolera.«

»Ko—le—ra!« ponovi polagoma in prestrašeno Tomaž. Hipoma se je spomnil vsega, kar mu je pred par dnevi povedal gospod poštar o koleri. Strah ga je obšel. Nekaj časa strmi skoro z neumnim izrazom v žensko. A na to se okorno obrne naprej. V tem pa se je zopet pokazal na ženskinem zagorelem obrazu hudoben posmeh, oko se ji je zadovoljno žarilo in zobje so se ji belili izpod rudečih ustnic. Tomaž tega ni zapazil.

Črne in težke misli so mu začele rojiti po glavi. Da bi moral umreti ter zapustiti kedaj svojo lepo službo zaradi kolere in sicer kar naenkrat, to mu ni šlo v glavo. Tudi za gospoda Lukovnjaka in celo njegovo družino bi mu bilo zelo žal. Bog ve, kdo bi bil potem poštni hlapec in ali bi mu dobili sploh vrednega ter sposobnega naslednika. Globoko se je zamislil v vse tužne položaje, ki bi nastali, ako bi kolera prišla v naše kraje. Sad njegovega premišljevanja pa je bil, da je trdno sklenil, odslej še večjo pozornost obračati na red in snago pri domači hiši. Morda ga kolera še le pusti pri življenju.

Kakor vsi poštni konji prav dobro bežijo, naj so še tako koščeni in medli, znal je tudi konj, ki ga je imel Tomaž danes upreženega, precej brzo stopati. Ker pa je Tomaž danes rabil tudi nekoliko svoj bič, da bi ne prišel jako pozno s svojo potovalko domov, dospel je poštni voz jako hitro do zaitnjega gozda, skozi katerega se mu je bilo peljati, in ki je le kake pol ure oddaljen od našega poštnega poslopja.

Polurnak je legal na zemljo. Menda še nista minoli dve minoti, odkar je začel voz drdrati skozi gozd, ko na enkrat zakliče ženska, ki je sedela na vozu, Tomažu: »Ustavi!« Tomaž ustavi ter se ogleda: »Kaj hočete?« »Izstopila bom«, reče potovalka samozavestno. »Že prav«, odvrne Tomaž zategnjeno ter se pripravlja, da bi sprejel plačo. A zaman, ženska ni kazala volje plačati. Ko je izstopila in nekoliko popravila nered v obleki, stopi k Tomažu ter ga odločno vpraša:

»Ali znaš, koga si vozil?« Ženska je bila velika, močna. Izraz v njenem obrazu je bil hudoben, toda resen, oko je gledalo oblastno in zapovedovalno, ustnice

so ji trepetale, kakor od jeze, v desni roki je stiskala k obleki — vsaj Tomažu se je zdelo tako — samokres. (Konec prih.)

Smešnica. Kmetica pride v mestu k fotografu. Ko jo hoče fotografirati, ni sedela pri miru, in zato se zdere fotograf nad njo: »Pri miru sedite, saj ste že enkrat sedeli!« Kmetica zarudi in vzdihne: »Moj Bog, že tudi vi veste, da sem bila res enkrat zaprta?«

Razne stvari.

(Milostljivi knezoškof) so se v petek, dne 30. nov. t. l. povrnili iz Dunaja, kjer so se udeležili škofovskega posvetovanja.

(Spomenik cesarjev.) Leta 1898. bodo avstrijski narodi praznovali petdesetletnico vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. V Gradcu se je te dni ustanovil poseben odbor, ki bode skrbel za to, da se krasen spomenik s cesarjevo podobo postavi v Gradcu. Gotovo bode vsak Štajarec v ta namen po svoji moči rad daroval.

(Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru) priredi v nedeljo, dne 9. t. m. zabavni večer s petjem in gledališko igro »Servus Petelinček«. Začetek točno ob 8. uri. Čisti dohodek uporabi se v društvene namene. K mnogobrojnemu posetu vabi uljudno odbor.

(Župnijski izpit) je te dni delal v kn. školijski pisarni v Mariboru č. gosp. Marko Tomazič, provizor s Pilstanja.

(Primicija.) Zadnjo nedeljo je bil na Dunaju v cerkvi sv. Štefana v mašnika posvečen čast. o. Karol Belšak, minoriški klerik, ki bode prvo sv. mašo pel prihodnjo nedeljo, dne 9. t. m. v minoriški cerkvi na Ptuj; ne pa 8., kakor smo zadnjič poročali.

(Gosp. Janez V. Zupan †), hišni posestnik in t. č. predsednik Mariborske čitalnice, umrl je dne 4. t. m. v 50. letu dobe svoje. Pogreb je bil 6. t. m. in so Mariborski Slovenci pokazali, kako čislajo zasluge pokojnega rodoljuba. Svetila mu večna luč!

(Za novo gimnazijo v Celju.) Občinski odbor okolice Celjske je sklenil dne 2. t. m. prošnjo na državni zbor, naj se ustanovi nova gimnazija v Celju. Tudi je že v Celju precej zavednih davkoplačilcev in hišnih posestnikov podpisalo enako prošnjo.

(Nova železnica.) Konsorcij ali društvo interesentov namerava graditi navadno-tirno krajevno železnico preko Purkle in Ptuja do hrvaške meje pri Krapini. Dotični so že vložili prošnjo za predkoncesijo.

(Lokalna železnica Ptuj-Maribor-Zeleni Travniki.) Te dni je bila na Dunaju deputacija zaradi železnice Ptuj-Maribor-Zeleni Travniki. Kol' deputacija so se župan Nagy iz Maribora, Ornig iz Ptuja in notar Baltinester iz Arneža predstavili ministru Wurmbrandu, sekijskemu načelniku Witteku in dvornemu svetovalcu Wurmbo.

(Dvajsetice in bakreni stirijski) pridejo z novim letom iz veljave. Pri c. kr. blagajnicah in uradih se bodo sprejemali in menjavali do konca prihodnjega leta.

(Vojaški begun.) Dne 28. nov. so v Mariboru ujeli fanta, ko je pri nekem brivcu ukradel nekatere reči. Spoznali so ga, da je Miha Straner, ki je pobegnil od 7. pešpolka v Celoveu.

(Star in zvest nosač) je bil pri Sv. Vidu na Planini Jožef Štrbucelj. Blizu 40 let je gosp. kaplanom bernjo pobiral. Umrl je dne 17. novembra. Naj v miru počiva!